

Wójcik, Zbigniew

Posiedzenie naukowe poświęcone pamięci Zbigniewa Sujkowskiego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 10/3, 483-484

1965

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Inż. Pedersen podkreślił też inną sprawę: w żadnym muzeum morskim nie widział tak bogatej kolekcji wczesnośredniowiecznych modeli okrętów, jak właśnie w Muzeum Morskim w Gdańsku. Modele te — jest ich ok. 100! — znalezione zostały podczas prac wykopaliskowych prowadzonych przez Gdańską Stację Archeologiczną IHKM PAN i przekazane do Muzeum Morskiego w celu opracowania.

Zygmunt Brocki

STULECIE MOSTU KIERBEDZIA

Dnia 23 listopada 1964 r. odbyło się w sali Domu Technika NOT zebranie Koła Seniorów przy Zarządzie Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji dla uczczenia setnej rocznicy oddania do użytku mostu Kierbedzia. Mgr inż. Janusz Jankowski w interesującym odczycie naszkicował historię mostów warszawskich i omówił szczegółowo budowę i znaczenie mostu Kierbedzia, ilustrując wykład przezrociami. Na zakończenie mówca zaproponował podjęcie akcji mającej na celu złożenie hołdu pamięci tego wielkiego inżyniera, m.in. przez spowodowanie wydania znaczka z jego podobizną, a nawet serii znaczków z portretami kilku wybitnych przedstawicieli techniki polskiej.

W toku dyskusji zabierali głos: prof. Radzimir Piętkowski, mgr inż. Józef Kwiatkowski oraz przewodniczący zebrania, mgr inż. Stefan Jelec. Padły głosy za dodaniem do nazwy mostu Śląsko-Dąbrowskiego zwrotu „imienia Kierbedzia“ oraz za wyeksponowaniem i otoczeniem opieką grobów znakomitych polskich inżynierów na Cmentarzu Powązkowskim. Poruszono również wiele problemów związanych z historią budowy mostów, a szczególnie dokładnie omówiono sprawę wykorzystania oryginalnych filarów mostu Kierbedzia w konstrukcji mostu Śląsko-Dąbrowskiego. Prof. Piętkowski mówił także o przedwojennych badaniach próbek żelaza pobranych z mostu Kierbedzia, których wyników, tak interesujących z inżynierskiego punktu widzenia, niestety nie ujawniono.

Bolesław Orłowski

POSIEDZENIE NAUKOWE POŚWIĘCONE PAMIĘCI ZBIGNIEWA SUJKOWSKIEGO

W dniu 16 grudnia 1964 r., z inicjatywy prof. S. Krajewskiego, Zarząd Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego zorganizował posiedzenie naukowe poświęcone pamięci tragicznie zmarłego w 1954 r. twórcy petrografii skał osadowych w Polsce Zbigniewa Sujkowskiego (ur. w 1898 r.). Na posiedzeniu, które zgromadziło wielu zainteresowanych, poza inicjatorem przemówienia (wspomnienia i omówienia działalności naukowej) wygłosili: prof. S. Z. Różycki i prof. M. Turnau-Morawska. Ponadto wystąpił również doc. Ziemowid Sujkowski oraz dr Jadwiga Nowak, uczestniczka tajnych kompletów prowadzonych przez doc. Sujkowskiego w czasie okupacji w Warszawie.

Na podstawie danych przedstawionych przez mówców oraz prawie 80 prac naukowych sylwetka doc. Sujkowskiego, czynnie związanego z Uniwersytetem Warszawskim i Państwowym Instytutem Geologicznym, rysuje się jako niezmiernie ciekawa.

W 1921 r. wstąpił on na Uniwersytet Warszawski na studia geologiczne i w 1926 r. uzyskał doktorat na podstawie rozprawy *O utworach jurajskich, kredowych i czwartorzędowych okolic Wolbromia*. W 1928 r. jako asystent Uniwersytetu Warszawskiego wyjeżdża na stypendium do Francji i Anglii. Pod wpły-

wem studiów zagranicznych, odbytych głównie u prof. L. Cayeux (1864—1944), kształtuje się jego sylwetka twórcza. Niemalą rolę w tej dziedzinie odegrały również badania porównawcze nad przechowywanymi w Muzeum Brytyjskim próbkami osadów den oceanicznych, zebranych w czasie ekspedycji na statku „Challenger“ (z lat 1872—1876).

W wyniku studiów zagranicznych oraz badań, prowadzonych w oparciu o materiały pochodzące z wierceń, Sujkowski wydrukował w 1931 r. obszerną rozprawę *Petrografia kredy Polski. Kreda z głębokiego wiercenia w Lublinie w porównaniu z kredą niektórych innych obszarów Polski*. Praca ta stanowi do dziś podstawowe opracowanie skał węglanowych najmłodszego mezozoiku.

Poza badaniami skał węglanowych Sujkowski prowadził również badania nad skałami krzemionkowymi, a także studia tektoniczne, zbierał obserwacje hydrogeologiczne do potrzeb praktycznych itp. Zasięgiem zainteresowań obejmował m.in. tereny wyżyn polskich, Karpaty wraz z Tatrami, obszary zachodniej Ukrainy i zachodniej Białorusi.

Był szczególnie lubianym pedagogiem na Uniwersytecie Warszawskim oraz na jego tajnych kompletach w czasie okupacji. Z grona jego uczniów wywodzi się wielu wybitnych geologów, pracujących dziś zarówno na terenie Polski, jak i poza granicami naszego kraju.

Na marginesie warto wspomnieć, że posiedzenie poświęcone Z. Sujkowskiemu było już drugim w 1964 r. „historycznym“ zebraniem Oddziału Warszawskiego PTG. Pierwsze z nich, w dniu 22 V 1964, poświęcone było pięćdziesięcioleciu zgonu wybitnego geologa austriackiego Edwarda Suessa (1835—1914). Wzrost zainteresowania historią geologii widoczny jest również wśród publikacji zamieszczanych w „Roczniku Towarzystwa Geologicznego“. Tak np. w 1963 r. M. Książkiewicz zamieścił artykuł w związku z 50-leciem pracy K. Wójcika o wapieniach Kruhela Wielkiego pod Przemyślem, a J. Szaflarski opisał mało znaną wycieczkę mineraloga francuskiego F. S. Beudanta w Tatry na początku XIX w. Wypada również wspomnieć, że przystąpiono do gromadzenia materiałów do historii Towarzystwa.

Zbigniew Wójcik

KRONIKA ZAGRANICZNA

STATUT SEKCJI HISTORII MIĘDZYNARODOWEJ UNII HISTORII I FILOZOFII NAUKI*

Art. 1. Sekcja Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki ma na celu:

a) przyczyniać się do zbliżenia między historykami nauki oraz między instytucjami, stowarzyszeniami, czasopismami itp., poświęconymi tej dyscyplinie lub dyscyplinom pokrewnym;

b) gromadzić dokumentację użyteczną dla rozwoju historii nauki, historii techniki, historii medycyny i dyscyplin pokrewnych;

* Niniejszy statut został uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Sekcji Historii Nauki na posiedzeniu odbytym w Filadelfii w dniu 2 IX 1962, w czasie X Międzynarodowego Kongresu Historii Nauki. Tłumacze statutu (Barbara i Eugeniusz Olszewscy) zachowali przyjętą już przez polskich historyków nauki i techniki nazwę: Sekcja Historii Nauki Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki, choć dosłowny przekład nazwy francuskiej (Division d'Histoire des Sciences de l'Union Internationale d'Histoire et de Philosophie des Sciences) brzmiałby: Od-